

Η σιωπή του Ιωσήφ (Πρωτοπρ. Βασίλειος Ι. Καλλιακμάνης, Καθηγητής Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.)

/ [Πεμπτούσία](#)

α) Εάν είναι αληθές ότι η γλώσσα του μέλλοντος αιώνας θα είναι η σιωπή, τότε ο Ιωσήφ, ο Μνήστωρ της Παρθένου, είναι τύπος του ανθρώπου του μέλλοντος αιώνας. Στα ευαγγέλια δεν διασώζεται κανένας λόγος του, δεν αναφέρεται καμιά συνομιλία του. Περιγράφονται μόνο οι σκέψεις του και οι ενέργειές του. Προσεγγίζει το μυστήριο της άφατης κένωσης του Υιού και Λόγου του Θεού με δέος, περίσκεψη και σιωπή. Κι όταν λογισμοί αμφιβολίας τον κατακλύζουν, κι όταν η ταραχή τού προξενεί ανυπόφορο ψυχικό πόνο, τότε μιλάει ο ουρανός.

β) Αλλά ας πάρουμε τα πράγματα από την αρχή. Ο Ιωσήφ επιλέχθηκε στο κατώφλι του γήρατός του να γίνει προστάτης και φύλαξ της Παρθένου. Όμως στη διάρκεια

της μνηστείας, Εκείνη βρέθηκε έγκυος “εκ Πνεύματος Αγίου”. Το γεγονός αυτό του προκάλεσε αμφιβολίες και την θεώρησε “κλεψίγαμο”. Σύμφωνα με τον ποιητή του Ακαθίστου Ύμνου: “Ζάλην ένδοθεν έχων λογισμών αμφιβόλων, ο σώφρων Ιωσήφ εταράχθη”.

Υ) Η ταραχή αυτή “μεταφράζεται” με γλαφυρό και δραματικό τρόπο από άλλο υμνωδό: “Τάδε λέγει Ιωσήφ προς την Παρθένον· Μαρία, τι το δράμα τούτο, ο εν σοι τεθέαμαι; Απορώ και εξίσταμαι, και τον νουν καταπλήττομαι. Αντί τιμής, αισχύνην· αντ’ ευφροσύνης, την λύπην· αντί του απαινείσθαι, τον ψόγον μοι προσήγαγες. Ουκ έτι φέρω λοιπόν, το όνειδος ανθρώπων· υπό γαρ ιερέων εκ του ναού ως άμεμπτον Κυρίου σε παρέλαβον· και τι το ορώμενον;”.

δ) Όμως παρά τους λογισμούς, επειδή ο Ιωσήφ ήταν ευσεβής και δίκαιος, δεν θέλησε να διαπομπεύσει τη Μαριάμ. Αποφάσισε να διαλύσει τον αρραβώνα χωρίς επίσημη διαδικασία. Τότε ακριβώς εμφανίστηκε στον ύπνο του άγγελος Κυρίου και του είπε: “Ιωσήφ, απόγονε του Δαβίδ, μη διστάσεις να πάρεις στο σπίτι σου τη Μαριάμ, γιατί το παιδί που περιμένει προέρχεται από το Άγιο Πνεύμα. Θα γεννήσει γιο, και θα του δώσεις το όνομα Ιησούς, γιατί αυτός θα σώσει το λαό του από τις αμαρτίες του” (Ματθ. 1, 20-21).

ε) Ο Ιωσήφ είναι μοναδικό πρόσωπο, διότι ακολούθησε την οδό της καρδιάς και όχι την αυστηρότητα του νόμου. Χαρακτηρίστηκε δίκαιος, παρότι δεν έμεινε προσκολλημένος στον παλαιό νόμο, τον οποίο υπερέβη συνεργώντας στο έργο της χάριτος. Έγινε διάκονος της νέας διαθήκης, όχι του γράμματος του νόμου αλλά του Πνεύματος του Θεού. “Το γαρ γράμμα αποκτέννει, το δε πνεύμα ζωοποιεί” (Β’ Κορ. 3,7). Εξάλλου, η χριστιανική δικαιοσύνη βρίσκεται πέρα και πάνω από τα όρια οποιασδήποτε προσκόλλησης στο γράμμα του νόμου.

στ) Ο ευαγγελικός λόγος είναι ζωντανός και δραστικός, πιο κοφτερός κι από κάθε δίκικοπο σπαθί· εισχωρεί βαθιά και κρίνει τους διαλογισμούς και τις προθέσεις των ανθρώπων (βλ. Εβρ. 4,12). Εξίσου όμως σωστική μπορεί να αποβεί και η σιωπή. Όχι η ένοχη σιωπή, αλλά εκείνη που συνοδεύεται από απλότητα καρδιάς, διαύγεια, ευρυχωρία και άνευ όρων υπακοή στο θείο θέλημα. Στην περίπτωση του Ιωσήφ η σιωπή υπουργεί το θαύμα της Γεννήσεως του Χριστού.

ζ) Σε εποχή πολυλογίας, αργολογίας και πληθωρισμού ακόμη και του εκκλησιαστικού λόγου, είναι σχεδόν αδύνατο να εκτιμηθεί η αξία της σιωπής. Είναι ακόμη δύσκολο στη σύγχρονη ορθολογιστική εποχή να προσεγγίσει κάποιος τη θεία Γέννηση όπως ο Ιωσήφ. Εκείνος όμως που θα υπερβεί το κέλυφος της ανθρώπινης λογικής και θα λευκάνει την καρδιά του, θα γευθεί έστω και αμυδρά την παρουσία του “πτωχεύσαντος δι’ ημάς” Λυτρωτή, είτε “ένδον εν τη καρδιά”,

είτε στα πρόσωπα των αγαπητών αδελφών αλλά και των “άλλων”, των ελαχίστων.

Πρώτη δημοσίευση εφημερίδα “Μακεδονία της Κυριακής” 22 Δεκεμβρίου 2012.